

ÁGOTA KRISTÓF

ÖNEMİ YOK

2.BASKI
ÇEVİRİ: FEYZA ZAİM

♥ can
modern

ÁGOTA KRISTÓF
ÖNEMİ YOK

Can Modern

Önemi Yok, Ágota Kristóf

Fransızca aslından çeviren: Feyza Zaim

Cést égal

İlk (bu çeviriye kaynak alınan) baskı: Seuil, 2005

© 2005, Éditions du Seuil

© 2023, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2023

2. basım: Ocak 2024, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 5000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Ata Uzuner / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-6225-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ÁGOTA KRISTÓF
ÖNEMİ YOK

ÖYKÜ

Fransızca aslından çeviren

Feyza Zaim

♥can

Ágota Kristóf'un Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Okumaz Yazmaz, 2023

ÁGOTA KRISTÓF, 1935'te Macaristan'da doğdu, Sovyet karşıtı bir devrimin ordu tarafından şiddetle bastırılmasının ardından, kocası ve bebeğiyle 1956'da ülkesinden kaçmak zorunda kaldı. İsviçre'nin Neuchâtel şehrine yerleşti, orada bir saat fabrikasında çalıştı, bir yandan da Fransızca öğrendi, tiyatro oyunları yazdı. Sığındığı ülkenin dilinde kaleme aldığı roman üçlemesinin ilk kitabı *Büyük Defter*'i, *Kanıt* ve *Üçüncü Yalan* kitapları izledi. Bu üçleme onun tanınmasını sağladı. Kitaplarında savaşın dehşeti ve bunun insanlar, bilhassa çocuklar üzerindeki etkisi, ötekilik, göçmenlik, anadil ve kimlik üzerine yoğunlaştı. Birçok saygın ödüle layık görüldü. 2011'de İsviçre'deki evinde öldü.

FEYZA ZAİM, Notre Dame de Sion Fransız Kız Lisesi 79 mezunudur. Yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamlamıştır. Başlıca çevirilerinden bazıları: Nathalie Sarraute, *Altın Meyveler*, Robert Pinget'den, *Fantaine*, *Agapa Arasında* ve *Mösyö Songe*, Libera, Jean Boisselier'den *Buda'nın Bilgeliği*. *L'épopée d'Aspa – Hana* (2019) ve *Körler Ordusu* (2023) adlı kitapları vardır.

İçindekiler

Balta	11
Kuzey Treni	13
Evimde	17
Kanal	19
Bir İşçinin Ölümü	23
Artık Yemek Yemiyorum	25
Öğretmenler	27
Yazar	29
Çocuk	31
Ev	33
Kız Kardeşim Line, Erkek Kardeşim Lanoé	39
Önemi Yok	41
Posta Kutusu	43
Yanlış Numaralar	47
Kırsal	55
Sokaklar	59
Çark	65
Hırsız	67
Anne	69
Davet	71

İntikam	75
Bir Şehirden	77
Ürün	79
Düşünüyorum	81
Babam	85

BALTA

“Buyrun doktor bey. Evet, burası. Evet sizi çağıran bendim. Kocam bir kaza geçirdi. Evet, sanırım durumu ciddi. Hatta çok ciddi. Üst kata çıkmamız lazım. Yatak odamızda. Bu taraftan. Kusura bakmayın, yatak dağınık. Ortalığı kan revan içinde görünce elim ayağım tutmaz oldu haliyle. Temizleyecek cesareti bulabilecek miyim bakalım. Olduğu gibi bırakıp çıkar gider başka bir yerde yaşarım herhalde.

Oda burası işte, buyrun. Şurada, yatağın yanında, halının üzerinde. Kafasına balta saplanmış. Muayene etmek ister misiniz? Tabii yapın muayenenizi. Gerçekten saçma sapan bir kaza, değil mi? Uykusunda yataktan düştü, tam da şu baltanın üzerine düştü.

Evet, balta bizim. Normalde salonda durur, şömine-nin yanında, odun kesmek için.

Yatağın yanında ne işi mi var? Hiçbir fikrim yok. Baltayı komodinin kenarına kendisi yaslamış olmalı. Hırsız girer diye korkuyordu herhalde. Evimiz epey tenhada.

Ölmüş diyorsunuz ha? Ben de görür görmez anlamıştım öldüğünü. Yine de en iyisi bir doktor baksın da kesin kararı o versin diye düşünmüştüm.

Telefon etmek mi istiyorsunuz? Ah sahi ya! Ambulans çağıracaksınız değil mi? Polis mi çağıracaksınız? Neden polis çağıracaksınız ki? Altı üstü bir kaza. Alt tarafı

yataktan düştü, baltanın üzerine. Evet biliyorum, pek sık olmaz böyle kazalar. Ama bunun gibi bir sürü saçma sapan iş gelebilir insanın başına.

Ah! Yoksa baltayı yatağın kenarına benim koyduğumu mu düşünüyorsunuz, üstüne düşsün diye? Ama yataktan düşeceğini nasıl bilebilirdim ki!

Yoksa onu benim ittiğimi mi düşünüyorsunuz, sonra da sakın sakın uyduğumu, kocaman yatağımızda nihayet tek başıma, horultusunu işitmeden, kokusunu duymadan!

Hadi canım, aklınıza böyle şeyler getiriyor olamazsınız doktor bey, yok artık...

Doğruya doğru, iyi uyudum. Yıllar var ki böyle iyi uyumamıştım. Sabahın 08.00'inde uyanabildim ancak. Pencereden dışarıyı seyrettim. Rüzgâr vardı. Beyaz, gri, puf puf bulutlar güneşin önünde oynuyorlardı. Kendimi mutlu hissediyor ve bulutların nasıl da bilinmezliklerle dolu olduklarını düşünüyordum. Belki dağılıp gideceklerdi –öyle hızlı geçip gidiyorlardı ki– belki de bir araya gelip tepemizden aşağı yağmur halinde ineceklerdi. Benim için fark etmezdi. Yağmuru çok severim. Zaten bu sabah her şey bana harika görünüyordu. Kendimi hafiflemiş, bir yükten kurtulmuş gibi hissediyordum, öyle uzun zamandır taşıyormuşum ki o yükü... İşte tam o sırada başımı çevirdim ve kazanın farkına vardım, hemen size telefon ettim.

Siz de mi telefon etmek istiyorsunuz? Telefon şurada. Ambulans çağırıyorsunuz. Cesedi götürmek istiyorsunuz değil mi?

Ambulansı benim için mi çağırdınız? Hiçbir şey anlamıyorum. Yaralı değilim. Hiçbir yerimde ağrı sızı yok, çok iyi hissediyorum kendimi. Geceliğimin üzerindeki kan, kocamın kanı o, üzerime fıskırmıştı, tam da..."

KUZEY TRENİ

Parkta bir heykel, terk edilmiş garın yakınında.

Bir köpek ve bir adamı tasvir ediyor.

Köpek ayakta, adamsa diz çökmüş, kollarını köpeğin boynuna sarmış, başını hafifçe eğmiş.

Köpek gözlerini dikmiş garın sol tarafında uzanan uçsuz bucaksız ovaya bakıyor, adam gözlerini, köpeğin sırtının üzerinden dümdüz ileriye dikmiş, uzun zamandır hiçbir trenin geçmediği ot bürümüş raylara bakıyor.

Hizmet dışı bırakılana kadar gar sayesinde hayata bağlanan kasaba terk edilmiş. Doğa ve sessizlik sevdalısı bir avuç kasabalı yaz aylarını geçirmeye hâlâ buraya geliyor ama hepsinin otomobili var.

Bir de parkta gezinen, köpek heykelini yonttuğunu ve hayvana sarıldığı sırada –onu çok seviyormuş çünkü– taşlaşıp kaldığını söyleyen yaşlı adam var.

O halde nasıl olup da hâlâ karşılarında kanlı canlı durabildiğini sorduklarında, bir sonraki Kuzey trenini beklediğini söylüyor saf saf. Artık Kuzey'e tren olmadığını, hiçbir yere tren olmadığını söylemeye kimselerin dili varmıyor. Arabayla götürmeyi teklif ediyorlar ama başını iki yana sallayıp itiraz ediyor.

“Hayır, arabayla olmaz. Garda bekliyorlar beni.”

Gara, Kuzey'deki hangi gara isterse oraya götürmeyi teklif ediyorlar.

Yine başını sallıyor.

“Hayır, teşekkür ederim. Trenle gitmem gerek. Mektup yazdım. Anneme. Ve karıma. Akşam sekiz treniyle geleceğimi yazdım. Karım çocuklarla birlikte beni garda bekliyor. Annem de bekliyor. Babam öldüğünden beri onu toprağa vermek için bekliyor. Cenazeye gideceğime söz verdim. Karımla çocuklarımı da tekrar görebilmeyi umuyorum... Terk ettiğim karımla çocuklarımı. Evet terk ettim onları. Büyük bir sanatçı olmak için. Resim yaptım, heykel yaptım. Şimdiyse geri dönmek istiyorum.”

“Ama tüm bunlar ne zaman yaşandı, annenize, karınıza yazdığınız mektuplar, babanızın cenazesi, yani hepsi?”

“Tüm bunlar... beni bırakmak istemeyen köpeğimi zehirlediğim zaman yaşandı. Ceketime, pantolonuma asılıyor, trene binmek istediğimde acı acı uluyordu. Ben de onu zehirledim ve heykelin altına gömdüm.”

“Heykel var mıydı o zaman?”

“Hayır, ertesi günü yaptım onu. Buraya, köpeğimin mezarının üzerine yaptım heykelini. Kuzey treni geldiğinde onu son bir kez daha kucakladım ve... boynuna sarıldığım anda taşlaştım kaldım. Ölü olsa bile onu bırakıp gitmemi istemiyordu.”

“Ama yine de buradasınız işte, tren bekliyorsunuz.”

İhtiyar gülüyor:

“Sandığınız kadar deli değilim. Var olmadığımı çok iyi biliyorum, taştanım ben, köpeğimin sırtına uzanmış kalmış... Buradan artık tren geçmediğini de biliyorum. Babamın çok uzun zamandır toprağın altında olduğunu da, annemin, onun da öldüğünü ve beni hiçbir garda beklemediğini, kimsenin beni beklemediğini biliyorum. Karım yeniden evlendi, çocuklarım yetişkin oldu. Ben ihtiyarım efendim, çok ihtiyar, düşünebileceğinizden çok

Varın, şu evim dediğim şeye sahip olacağım nihayet, büyük bir şehrin yoksul bir semtinde. Yoksul bir semt, zira insan yoktan nasıl zengin olur, dışarılkıyken, hiç yeri yurdu olmamışken, zengin olmayı da istememişken?

Bir adam köpeğine son kez sarılırken heykele dönüşüyor. Bir kadın, kocasının uyurken tam da yerdeki baltanın üzerine düşüp ölmesine anlam veremiyor. Bir çocuk, doğar doğmaz onu terk eden ebeveyninden mektup bekleyerek her gün iki kez posta kutusunu kontrol ediyor. Bir başkası, çocukluğunun bir tren penceresinden kayboluşunu izliyor. Deliliğin, umutsuzluğun, yalnızlığın, yersiz yurtsuzluğun zehri, yaşamın her zerresini istila ediyor.

Yazarın 1956'daki zorunlu göçünün ardından hayallerinden, çocukluğundan ilhamla yazdığı yirmi beş öyküden oluşan *Önemi Yok* tuhaf, rahatsız edici, absürd ve bir o kadar da dokunaklı bir kitap.

"Kristof'un cümleleri iskelet gibi, kan ve deriden titizlikle arındırılmış tarifsiz bir hüznün anıları."

The New York Times

#macaredebıyatu #çocukluk #göç #evlilik #aile #ev #delilik

 can

 canyayinlari.com | f | | X canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-6225-3

9 789750 762253